

naturlig Forbindelse med Balmenighedsloven. Naar det havde været det ærede Medlems Mening at ville have de andre Sognebaandsløser med, men derimod ikke dem, der have løst Sognebaand, til en Balmenighed, hvorfor har det ærede Medlem da ikke stillet et Forslag i denne Retning. Jeg skal imidlertid ikke nu nærmere komme ind derpaa; maasse kan det blive Tilfældet ved 3die Behandling; thi der er ganske vist Noget at betænke i denne Henseende. Dette hele Forslag er — og i saa Henseende er det, at jeg ikke kan forstaa den høitærede Ministers bestemte Modstand mod dette — et meget naturligt Forslag. Jeg behøver i saa Henseende ikke at paaberaabe min egen Erfaring i denne Retning; thi vel har jeg en hel Del Erfaring, men der kan vel siges imod den, at den ikke er fremkommen fra det Synspunkt som de Andres. Ikke desto mindre anser jeg dette Forslag for at være det naturligste i den hele Lov, fordi vi i denne gaa ud fra, at den Omstændighed, at en Mand løser Sognebaand, ikke gjør den ringeste Forskjel med Hensyn til hans Tiendeplicht til Kirken, men derfor heller ikke i hans Ret til Benyttelsen af Kirken, og dette have vi udtrykkelig hævdet ved i § 5. at sige, at han skal forvisse sig 24 Timer i Forveien om, at Kirken ikke er i Brug. Vi ere udtrykkelig i Forslaget gaaede ud fra, at dersom en Sognebaandsløser er kommen først, saa er han kommen først, og saa er det ikke muligt for nogle af de Andre af dem, som ere blevne ved Sognepræsten, at faae nogen Handling forettet til samme Tid; vi ere gaaede ud fra, at der ikke kan gjøres nogen Forskjel imellem dem i Forhold til Kirken, saaledes som i Forholdet til Præsterne. Denne Ret er naturlig ogsaa fra en anden Side, og jeg skal her gjøre opmærksom paa Noget, som maasse er flere bekendt; jeg kjender et Sogn, hvor alle Behoerne i Sognet paa een eneste nær have løst Sognebaandet, og denne ene Mand gaar aldrig i Kirke. (Vatter.) Ja, det er et Faktum, der i paakommende Tilfælde kan bevises. Altsaa, det Naturlige, er det da nu det, at alle dette Sogns Behoere skulle kastes rundt omkring for at finde en Kirke, og denne ene Mand, der ikke gaar i

Kirke, skal sidde hjemme? Er det dog ikke det Naturligste, at de Mænd, der have løst Sognebaandet til en Præst, kunne faae denne Mand til at prædike for sig. Det forekommer mig dog, at denne omtalte Tilstand, nemlig at vedkommende Kirke er lukket, og at Sognebeboerne — paa een Mand nær — streife omkring i de omliggende Sogne, er den unaturlige Tilstand, og at det Naturlige maa være, at Kirken bliver lukket op, og at den fremmede Præst faar Tilladelse til at prædike. Men dernæst forekommer det mig, at det, efter hele den Udvikling, vor kirkelige Lovgivning i den sidste Tid har faaet, ikke kan være Andet, end at, saafremt den samme Mand skal bibeholdes deri, maa Udviklingen nødvendigvis gaa i denne Retning. Thi hvad er det da, der forlanges? Jeg beder Dem, mine Herrer, at De ikke ville se paa Forslaget med andre Øine, end der skal ses med, eller gjøre det større; end det i Virkeligheden er. Det er kun dette, at 10 Familiefædre, som have sluttet sig til en anden Præst, maa faae ham over til deres Kirke for at høre ham prædike. Ville De have, at der skal staa 20 Familiefædre, skal jeg gjerne gaa ind derpaa, det kommer mig an paa Principet, ikke paa Tallet. Andet staar der slet ikke i Forslaget. Men naar vi nu betænke, at siden den 2den Oktober 1862 — altsaa for 10 Aar siden — have Menighederne haft den Ret, at vedkommende Præst er kommen og har døbt deres Børn og holdt Skriftemaal og Altergang og Brudevielse og Begravelse i Kirken, er det da ikke forunderligt, at han ikke maa komme op paa en Prædikestol; det er jo den eneste Indskrænkning, og ikke engang den lader sig overholde; thi dersom jeg kommer i en Kirke og vil holde Skriftestole fra Prædikestolen hvem i al Verden vil da forbyde mig det? Der er Kirker, hvor det er en Nødvendighed, for at man kan høre Præsten, fordi man ikke kan høres fra Alteret. Der er altsaa ikke Noget til Hinder for, at man efter den kongelige Anordning kan komme op paa Prædikestolen, og holde Tale, man kan holde den saa lang, som den skal være, altsaa en hel Prædiken. Hvad er det da, dette Forslag gjør? Slet ikke Andet end at sætte det Punkt til, at